

Anna Halprins diagram van de 'RSVP cycles':
Resources, Scores, Valuation, Performance

Hoe sluiten de 'RSVP cycles' hierbij aan?

Kunt u wat meer vertellen over dit systeem, dat u met uw man ontwikkelde?

Rond de jaren tachtig ontwikkelden mijn man en ik een methode voor het genereren en het in kaart brengen van collectieve creativiteit. Of het nu om een voorstelling gaat of om het oplossen van een conflict maakt niet uit, in ieder creatief proces kan men vier afzonderlijke en onafhankelijke hoofdcomponenten of basisacties onderscheiden: *Resourcing*, *Performing*, *Scoring* en *Valuacting*. Je hebt altijd iets als 'Resources' nodig. Het gaat om het verzamelen van bronmateriaal zonder meteen te beoordelen of iets goed of slecht is. Bij 'Scoring' stel je je de vraag hoe je een plan kunt maken om aan de slag te gaan met dat materiaal. Een derde component is 'Performing'. De vierde en laatste is 'Valuacting', of evaluatie met het oog op verdere actie. In dat schema zou ik improvisatie plaatsen bij 'Resourcing' en 'Performing'. Het is een middel om spontaan materiaal te gebruiken en verder te ontginnen terwijl je performt zonder dat er de bemiddeling van een score aan te pas komt.

Maar improvisatie sluit een compositorische bekommernis toch niet per definitie uit? Bij 'instant composition' gaan compositie en improvisatie hand in hand.

Neen, *scores* zijn werktuigen voor compositie. 'Scoring' is een zeer precieze methode. Van zodra je beslist hebt over vier componenten heb je een *score*: met welk soort activiteiten en materialen werk je, en met hoeveel personen,

en hoe ga je met ruimte en tijd om? Een score kan open zijn of zeer gesloten, maar werkt steeds met een intentie en duidelijke parameters, zodat je bij de evaluatie op criteria kan terugvallen. Het verzamelen van materiaal via improvisatie daarentegen is niet met een oordeel gemoeid. Alles kan. Je ziet wel wat er gebeurt.

De score is andermaal een manier om ervaring te objectiveren?

Inderdaad. Tijdens het uitvoeren van een score handel je zonder oordeel. Je doet gewoon wat de score opdraagt. Daarna kan je het evalueren. Er zijn twee niveaus waarop je dat kan doen: heb ik de score gevolgd of ben ik ervan afgeweken? In het laatste geval heb je weinig houvast, aangezien je een parameter wijzigde. In het andere geval kan je wel nagaan of het werkte of niet. Je kan materiaal toevoegen of er iets uitlichten. Je kan het opnieuw doen. Maar het is nooit: dit was slecht en dat was goed, of dit zag er niet uit. Ik haat oordeel, het verlamt me.

U geeft wel een erg afgebakende invulling aan de term 'improvisatie'?

Ja, na dertig jaar ben ik preciezer geworden op dat vlak. Neem nu de sectie van *Parades and Changes* waarin de performers zich uitkleden en terug aankleden. Dat is een goed voorbeeld van een ingevulde 'closed score'. De performers dienen het heel langzaam te doen, drie keer na elkaar, enz. Maar *hoe* ze dat doen is hun keuze. Er is dus een beslissingsmarge. Is dat improvisatie? Naar mijn mening niet. Je volgt gewoon een score.

De slow motion is me bij de heropvoering van die sectie uit *Parades and Changes* (1965) erg opgevallen omwille van zijn stilerend effect. Ik had allicht meer dagdagelijksheid in de bewegingen verwacht. Vanwaar die keuze?

Toen ik met naakte dansers ging werken, had nog niemand naaktheid op de scène gebruikt. Door de handelingen erg langzaam te verrichten wilde ik een sfeer van respect en waardigheid creëren.

Wat is de rol van seksualiteit in uw werk?

Wat een geweldige vraag! Klaar en simpel: het maakt deel uit van het leven. Maar ik vind de naaktheid in *Parades and Changes* eerder sensueel dan seksueel, dat is een belangrijk onderscheid. Al heeft niet iedereen het zo gezien, anders zou ik niet gearresteerd geweest zijn. Ik moet toegeven dat ik op dat vlak erg naïef was, om niet te zeggen kortzichtig of dom. Maar zie je, mijn studio was buiten, in de open lucht, zonder muren of plafond. We dansen in de regen en voelden het water op ons lichaam, de zon en de wind. Dat alles was erg sensueel. Na de arrestatie hebben we *Parades and Changes* tien jaar niet meer voor publiek gespeeld.

Is het voor u ook van belang om uzelf in een kunsthistorische context te plaatsen, in relatie tot andere kunstenaars?

Door kanker te krijgen in 1972 ben ik gaan beseffen dat het lichaam een 'holistisch' organisme is. Het is meer dan het fysieke alleen, het behelst onze emoties, onze relaties tot de ander, tot onze familie, de gemeenschap, de omgeving waarin we leven. Wanneer ik voel dat een kunstenaar holistisch in verbinding staat met het bredere plaatje, kan hij of zij me esthetisch raken. Toch is het niet noodzakelijk wat ik in het museum of op een podium zie dat me beweegt. Het is wat ik in het leven zie, dat me drijft. ☺

Een langere en onbewerkte versie van dit interview kan worden beluisterd op www.sarma.be